

ἀναγκαστήρι τό, ἀμάρτ. ἀναγκαστήρ Μακεδ. (Νάουσ.)
Ἐκ τοῦ μεταγν. ὄν. ἀναγκαστήριος = ὁ καταναγκάων τινά

Ὁργανον, διὰ τοῦ ὁποίου ὑποδαυλίζει τις τὸ πῦρ.
Συνών. συνταύλιστρο.

ἀναγκαστικά ἐπίρρ. λόγ. κοιν. ἀνιγασ'κὰ Λέσβ.
ἀναγκαστικὸ Μακεδ. (Καστορ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀναγκαστικός.

1) Διὰ τῆς βίας, ἀναγκαστικῶς κοιν.: Τὸ εἶπα - τὸ ἔκανα - τὰ φάγα ἀναγκαστικά. Πῆγα ἐκεῖ ἀναγκαστικά κοιν. Ἰγὼ δὲν ἤθελον νὰ πάγουν 'ς τοὺν χουριό, μὰ ἀνιγασ'κὰ πῆγα Λέσβ. Ἐφυγε ἀναγκαστικὸ Καστορ. *Ὁ πολιτισμὸς ποῦ θὰ γεννηθῇ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας θὰ γίνῃ ἀναγκαστικὰ διαφορετικὸς ἀπὸ τὸ αὐτικὸ Ἰδραγούμ. Ἑλλην. πολιτισμ. 232. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναγκασιὰ B 2. 2) Ἐν σπουδῇ, ἐν βίᾳ Λέσβ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναγκασιὰ B 1.

ἀναγκαστικός ἐπίθ. λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Κύθν.
ἀνιγασ'κός Λέσβ. Ἰνιγαστικός Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀναγκαστικός.

1) Ὁ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἢ τῆς βίας ἐπιβαλλόμενος λόγ. κοιν.: Ἀναγκαστικὸ δάνειο. Ἀναγκαστικά ἔργα. Ἀναγκαστικὴ δουλειά. 2) Ὁ δι' ἐπιμονῆς ἐξαναγκάζων τινά Λεξ. Δημητρ.: Ἀναγκαστικὸς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, σὲ ὑποχρεώνει καλὰ καὶ σώνει νὰ πῆγς. 3) Βιαστικός, σπεύδων Κύθν. Λέσβ.: Εἶναι πολὺ ἀναγκαστικὸς Κύθν. Συνών. ἀναγκαστός, βιαστικός, σπουδαχτικός. 4) Ὁ προξενῶν κόπον, κουραστικὸς Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Ἰνιγαστικὸν δουλειὰ ἐν' αὐτὸ ντὸ λές με νὰ 'φτιάγω (κουραστικὴ ἐργασία εἶναι αὐτὴ ποῦ μοῦ λέγεις νὰ κάμω) Χαλδ.

ἀναγκαστικῶς ἐπίρρ. λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. ἀναγκαστικῶς.

Κατ' ἀνάγκην, διὰ τῆς βίας: Ἀναγκαστικῶς θὰ μείνω, γιὰτὶ βρέχει ἔξω. Ἀναγκαστικῶς τὸ ἔκαμα. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναγκασιὰ B 2.

ἀναγκαστός ἐπίθ. Κύπρ. ἀναγαστός Σύμ. ἀνηγκαστός Κύπρ. ἀνηγαστός Σύμ. Ἰνιγαστός Σύμ.

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. ἀναγκαστός = ὁ ὑπ' ἀνάγκης πράττων τι.

Ὁ ἐν σπουδῇ πράττων τι, ὁ ἐπειγόμενος, βιαστικός ἐνθ' ἄν.: Ρέσ-σει ἀνηγκαστός (ρέσ-σει = περνᾷ) Κύπρ. || Παροιμ.

*Ἡ δ-δύλλα ἢ ἀναγκαστὴ στραβὰ κουλούτμα κάμνει (τὰ ἐν σπουδῇ γινόμενα ἔργα εἶναι ἀτελεῖ) αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. (ἔκδ. RDawkins) 1,34 *θωρῶντα πῶς ἔρχονται ἀναγκαστοὶ ἐφοβήθη. Συνών. ἀναγκαστικός 3, βιαστικός, σπουδαχτικός.

***ἀναγκαστοσύνη** ἢ, Ἰνιγαστοσύνη Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀναγκαστός.

Σπουδῇ, ταχύτης: Ἰνιγαστοσύνη δὲν ἔχει!

***ἀναγκατός** ὁ, Ἰνιγκατός Ρόδ. Ἰνιγκατός Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναγκάζω.

1) Κοιλοπόνημα κατὰ τὸν τοκετόν, ὠδίνες: Ὁ Ἰνιγκατός τῆς ἦταν πολὺ ἄσκημος. Συνών. ἀνάγκασι 3 β, πόνοι (ἰδ. πόνος). 2) Στεναγμός: Οἱ Ἰνιγκατοὶ τοῦ ἐβγαίναν.

ἀνάγκημα τό, ἀμάρτ. ἀνάγεμα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναγκεύω.

Πάθησις, νόσημα συνήθως νευρικόν: Φρ. Ποῦ νὰ 'χῃς τὸ ἀνάγεμα! (ἀρά). Συνών. ἀνάγκασμα 4, ἀναγκεμός.

ἀναγκεμένα ἐπίρρ. Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ ἀναγκεμένος μετοχ. τοῦ ρ. ἀναγκεύω.

Οἰκτρῶς, ἀθλίως: Περνᾷ κακὰ καὶ ἀναγκεμένα. Συνών. ἄσκημα, κακὰ, ἀντίθ. θαυμασία, καλὰ, ὡραῖα.

ἀναγκεμός ὁ, Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναγκεύω.

***Ἀνάγκημα**, ὁ ἰδ.: Ἐχει ἀνάγκη καὶ ἀναγκεμό. || Φρ. Ἀναγκεμός καὶ ἀνάγκη! (ἀρά).

ἀναγκερὸς ἐπίθ. (Ν. Ἑστ. 5 (1929) 332) — Λεξ. Δημητρ. ἀναγκιρὸς Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὖς. ἀνάγκη καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ερὸς.

1) Ὁ πλήρης ἀνάγκης, ὁ δεόμενός τινος (Ν. Ἑστ. ἐνθ' ἄν.): Ὅποια δουλεύει τὴν ἡμέρα μοναχά, ἢ δὲ θὰ προφτάσῃ νὰ τελειώσῃ τὸ βηλᾶρι τῆς ἢ δὲ θὰ δώσῃ χέρι 'ς τοὺς ἀναγκερὸς ἐργασίαι τοῦ σπιτιοῦ τῆς. 2) Ὁ ἔχων ἀνάγκην πολλῆς δαπάνης Λεξ. Δημητρ.: Ἀναγκερὰ εἶναι τὰ παιδιὰ, θέλουν καλοφάγει, ντύσιμο, σπούδαγμα. 3) Ὁ λίαν πτωχός, ἐνδεὴς Λεξ. Δημητρ.: Παροιμ. Τοῦ ἀναγκεροῦ τὸ πεσκέσι δὲν εἶναι γιὰ χόρτασι (τὰ ἐξ εὐτελῶν προερχόμενα εἶναι ὁμοίως εὐτελεῖ). 4) Ἀγονος, ἄφορος Λεξ. Δημητρ.: Ἀναγκερὰ ἀμπέλια - περιβόλια - χωράφια. Ἀναγκερὸ τὸ νησί μας, τὸ πρὸ πολὺ σ'τάρι τὸ φέρνομε ἀπέξω. 5) Ἐπιβλαβὴς Στερελλ. (Αἰτωλ.): Κιρὸς ἀναγκιρὸς. Τὸ πιπὸν εἶν' ἀναγκιρὸ 'ς τοῦ στοινμάχ. Μὴν τρώς ἀλατ'σμένα χέλυα, εἶνι ἀναγκιρὸ φαεῖ. Σὶ βάψ' οὐ πειρασμός κι τρώς οὐλον ἀναγκιρά.

ἀναγκεύω Ζάκ. Ἡπ. Πελοπ. (Βούρβουρ. Λακων. κ. ἄ.) ἀναγκεύω Ἡπ. Μακεδ. (Καστορ. κ. ἄ.) ἀναγεύω Κεφαλλ. Νάξ. ἀναγεύω Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κορων.) ἀναγεύου Σαμοθρ. Μέσ. ἀναγκεύομαι Κέρκ. (Ἀργυροῦδ.) ἀναγκεύομαι Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. (Νεοχώρ. Περίστα.) ἀναγεύομαι Κρήτ. (Σητ.) Μετοχ. ἀναγκεμένος Κύθηρ. Ρόδ. ἀναγεμένος Ἀνδρ. ἀνατξεμένος Κύπρ. ἀνατξεμένος Σκυρ. ἀναγκιμένους Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀναγεμένος Θήρ. Α.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὖς. ἀνάγκη.

Α) Ἐνεργ. 1) Εἶμαι ἀναγκαῖος εἰς τινά Μακεδ. Πελοπ. Σαμοθρ.: Δὲ βουλῶ νὰ σὶ δώσω τοῦ ζῶ, γιὰτὶ μ' ἀναγεύ' κ' ἐμένα (βουλῶ = μπορῶ) Σαμοθρ. || Γνωμ. Τὸ πρᾶμα ποῦ σοῦ ἀναγκεύει ἐσένα τοῦ γειτόνου σου μὴν τὸ δώσης Πελοπ. 2) Κάμνω νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη, ἔλλειψις τινος, καταναλίσκω, ἐξαντλῶ Μακεδ.: Ἀνάγκημι τὰ χόρτα (δὲν ἀφῆκε χόρτα, τὰ ἔφαγε ὅλα). 3) Ἐνοχλῶ, βασανίζω Νάξ. (Κορων.) Πελοπ. (Βούρβουρ. Λακων.): Ἀπόψε μὲ ἀνάγκημι ὁ πόνος καὶ δὲ μ' ἀφῆκε νὰ κοιμηθῶ Βούρβουρ. Θὰ μὲ ἀνεορέψῃ καὶ θὰ μ' ἀναγεύῃ νὰ μοῦ πῇ πῶς εἶμαι καβούρης (ἀνεορέψῃ = ἀναγορεύσῃ, κακολογήσῃ) Κορων.

4) Κτυπῶ τινά καθιστῶν αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀσθενῇ Ζάκ. Κεφαλλ.: Ἀφοῦ τὸ ἀλάλιασε καὶ τὸ ἀνάγεψε, 'ς τὸ ὕστερο τὸ ἐσκότωσε Κεφαλλ. 5) Μολύνων καθιστῶ νοσηρὸν Κεφαλλ.: Ἀναγεύουνε τὸν τόπο.

Β) Μέσ. 1) Εὐρίσκομαι εἰς ἀνάγκην, ἀναγκάζομαι Θράκ. (Νεοχώρ. Περίστα.): Ἀναγκεύ'κε νὰ κάμῃ αὐτό.

2) Εὐρίσκομαι εἰς στενοχωρίαν, δυσανασχετῶ, ἀδημονῶ Ζάκ. Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.): Δὲν ἔλαβα κανένα γράμμα καὶ ἀναγκεύομαι Ζαγόρ. 3) Προσβάλλομαι ὑπὸ νόσου σοβαρᾶς Ἡπ. Κεφαλλ.: Δὲ ξέρω τί ἔπαθε καὶ ἀναγεύτηκε μὲ τὴν παδρεῖα πῶκαμε Κεφαλλ. Συνών. ἀναγκιῶνω 1. 4) Κυριεύομαι ὑπὸ δαιμόνων, παραφρονῶ Κέρκ. (Ἀργυροῦδ.) Κρήτ. (Σητ.): Ξέρω κ' ἐγὼ τί ἔπαθε; ἀναγκεύτηκε ὡς φαίνεται Ἀργυροῦδ. Ἐνεγκεύτηκεν ἢ κακομοῖρα καὶ βλαστημᾷ Θεούς, Παναγίες, καὶ δὲ θέλει νὰ πάῃ 'ς τὴν ἐκκλησὰ Σητ.

